

Austro-ugarski uspjesi u kotlini Bovca.

Brzobjavne vijesti.

Rat na Balkanu.

Uzmak alijiraca potpuno uspio.
 S o l u n, 16. decembra. (D. u.) Reuter izvija: Pravi je uzmak Engleza i Francuza sada već potpunom dovršen prema grčkim zapovjednicima. Povučeni grčki četa područja između Soluna i Doirana zacimna danas. Veći dio grčkih četa, što u se nalazile u Solunu povlače se u smjeru Soruvica i Kosiana. Skoro sva četa Mececonija dana je na raspolaganje saveznicima.

Potpuno uništenje srpske vojske.

P a r i z, 16. decembra. (Peti Journal) opisuje o ogromnoj poplavi srpskih bjegunaca u Solunu. Ovi su priplovali u toliku su došli iz Albanije, da uzmak istakta srpske vojske prolazi iz neobično teške okolnosti. Ceste su posve neprohodne. U raznim predjelima bijesile su mljezne vijavice. Opskrba četa provodi se samo uz najveće poteškoće.

Neutralna zona između Grčke i Bugarske.

S o f i j a, 15. decembra. (D. u.) Bugarska brzobjavna agencija javlja, da je Bugarska predložila grčkoj vladi, da se priprepi mogućnost sukoba između bugarskih prednjih i grčkih pograničnih straža, da se stvori neutralna zona na bacinu, da se čete povuku za 2 km natrag od granice. Grčka je vlada primila bugarski prijedlog.

Iz Grčke.

Grčka u neprilici.

A t e n a, 15. decembra. (D. u.) Havaš izvija: Službeno proglašenje označuje vijest, da su Bugari prodrli na grčko područje, kao netočnu, i izjavlja, da položaj, što ga je prouzročilo uzmak alijiraca na grčko područje i približavanje bugarskih i njemačkih četa grčkoj granici vrlo uznemiruje vladine krugove. Grčka vlada sljedivi pažljivo tok događaja, te je prijavila da stvori sve odluke, što bi ih bili interesi zemlje zahtijevali.

Grčki prodaju u Njemačkoj?

A t e n a, 16. decembra. Reuter izvija: vijest, da se vode pregovori između Grčke i Njemačke, radi predajma Grčke, ne odgovara istini.

Grči i Englezi u Solunu.

M i l a n, 15. decembra. (D. u.) "Secolo" javlja iz Soluna da ondješnje grčke čete nisu bile prepustene Englezima i Francuzima i da grčke čete uspijeh pritomci Francuza i Engleza upotrebljavaju željezničku prugu za svoju potrebu.

Iz Rumunjske.

Rumunjska uz centralne vlasti.

B u k a r e š t, 16. decembra. Veliku pažnju pobuduje izvaja rusofilskog vlasnika "Adeverului", koji izvodi u članku, da je nakon poraza Srbije išeznula svaka mogućnost rumunjskog posredovanja proleže četovno sporazumu, ne preostaje Rumunjskoj drugo, nego ih da dijeli svednu Srbije, ili umoli Nijemce, neka ju povedu na svojem slavodobitnom pohodu u Carigrad.

Prenos ruskih četa iz besarapske granice.

B u k a r e š t, 16. decembra. Rusi prenosaju svoje čete, koje su se nalazile na rumunjskoj granici. Od prekinut obustavljen je brzobjavni promet između Rusije i Rumunjske, koji je dosada redovito funkcionirao. U Rumunjskoj se smatra položaj napram Rusiji ugodnim, a priprijetilo se to energičnosti rumunjske vlade, četo nije htjela da dozvoli prolaz ruskim četama kroz Rumunjsku.

Iz Rusije.

Ruska vojnička demontacija protiv Švedske.

B e r l i n, 16. decembra. Kako "Lokalanzeiger" doznaje iz najboljega vrela iz Stockholma, traju u Finskoj skupljanja ruskih četa. Budući da nijesu u Finskoj buknuli nikakvi nemiri, to daču ova okupljanja četa naslućivati, da Rusija sprema vojničku demontaciju protiv Švedske, pa je u tu svrhu okupila 160.000 momaka.

Ruski car na fronti.

B e r l i n, 16. decembra. Kako "Lokalanzeiger" javlja, otpuovao je ruski car Nikolaj u finske vode, da pregleda tamo moraricu.

Brzobjavni saobraćaj sa Rusijom.

K o p e n h a g e n, 16. decembra. "Berlinske Tidende" javljaju, da je brzobjavni saobraćaj sa Rusijom još uvijek prekinut; nu čini se, da ovo prekinuće vrijedi samo za Švedsku, a ne za Norvešku.

General Pau na povratku iz Rusije.

K o p e n h a g e n, 16. decembra. "Berlinske Tidende" javljaju iz Stockholma: francuski general Pau otpuovao je jučer iz Rusije preko Haparande. On namjerava ostati duže vremena u Stockholmu.

Iz Francuske.

Nova francuska ofanziva.

B e r l i n, 16. decembra. Dok i njemačka i francuska i belgijska izvješća već podulje konstatuju, da na zapadu vlada zastoj, piše vojnički suradnik "Basler Nachrichten", da će doskora Francuzi započeti novu ofanzivu, pa ovu svoju tvrdnju dokazuje ovako: Openični mir, što je u posljednje vrijeme vladalo na zapadnoj fronti nalik je tišini pred olujom. Budući da nema uspjeha ni na Galipolu ni kod Soluna, sve je jasnije, da će odluka za Francuzi ipak pasti na već krvlju natopljenim poljanama Francuske same. Da Francuzi žele još jednom okusati krajni napori narodne snage u samoj materijalnoj, a ne u kakvom orijentalnom položaju, to govore jasno zadnje upute Joffrea.

Obskrba francuske vojske.

P a r i z, 16. decembra. Oblasti uzjavaju, da francuski vojnici ne će ove zime trpjeti od studeni, ali list naglašuje, da unatoč svih lijepih obećanja dosada nije bilo ništa učinjeno. Dijeljenje tople odjeće provodi se vrlo neuredno. Dok pojedini dijelovi već imaju odjeću, drugi nijesu dobili ništa. I ovaj puta mora raditi privatna inicijativa umjesto vlade da se brine.

Zajednički rad engleskog i francuskog parlamenta.

L o n d o n, 16. decembra. Daily Chronicle" javlja: Francuski zastupnik Frank-lin Bonillon nalazi se u Londonu, da se dogovori, kako bi engleski i francuski parlament raspravljali zajednički gospodarska i politička pitanja, te je već imao više pogovora u tom pogledu sa Asquithom. Svakog mjeseca imalo bi se sastali po 20 članova objiju parlamenta na zajednički vijećanja.

Centralne vlasti.

Državno-pravni odnošaj Alzacije-Lorene.

B e r l i n, 16. decembra. U jučerašnjoj sjednici pojačanog kućnog odbora državnog sabora povjerljivo se pretresvalo pitanje, da li će se državopravni položaj Alzacije-Lorene unutar njemačkog carsva inače urediti, negoli je dosada bilo. Zamjenik državnog kancelara dao je na početku sjednice ovu izvaju: Poznato je,

da je razvitak prilika u Elzas-Lotaringiji proizvelo sumnju, da li je dosadašnje državopravno stanje moguće održati nakon rata. Ovo se pitanje raspravljalo već i u novinstvu. I u pogovorima državnog kancelara sa ministrima saveznih država taknuo se je ovo pitanje: nu do državnog programa nije došlo. I vlada vodeće države saveza još nije odlučila, kako da se riješi ovaj problem. Savezno vijeće se uopće još nije bavilo ovim pitanjem. Radi toga nijesam u stanju, da u ime kancelara ili savezne vlade zauzmem kakvo stanovište u tom pogledu.

Preuranjenije vijesti u vlak u Berlin-Carigrad.

B e č, 16. decembra. "Fremdenblatt" piše: Vijesti, što su se zadnjih dana rasirile o zasnovanom vlak u od Berlina preko Balkana do Carigrada preuranjene su i u mnogom nedostatne.

Odgovor Austrije na američku notu.

B e č, 15. decembra. (D. u.) Odgovarajući na američku notu ličuću se potonuća talijanskog broda "Ancone" nastaje ministar izvanjskih poslova ostrinu, kojom američka optužuje zapovjednika mornarice. Odlučnost, kojom su bili zahtjevi Austro-Ugarsko upravljani, dali su očekivati, da će američka vlada točno navesti fiktivne činjenice slušaja. U noti sadržano razlaganje nije jasno, te ne pruža dostatno dokaza, da bi se moglo zapovjednika podmornice proglasiti krivim. Vlada saveznih država nije navela osobu na čije se izvaje ona pozivlje i kojima ona više vjeruje negoli zapovjedništvu austro-ugarske mornarice. Nita kapteler ne sadržava imena potonulih i na brodu nalazećih se Američanaca. Ako su kod potonuća bili oštećeni američki državljani, austrijska je vlada pripravna da stupi u pregovore sa američkom vladom. Nu ona mora na to najprije upitati, zašto se predložene zahtjeve nije juridički utemeljilo i na mjesto takvog utemeljenja uputilo nas na izmjenu pisanja, što je američka vlada u drugim prilikama vodila sa drugim vladama. Austro-Ugarska ne može sljedivati američanskoj vladi na ovom neobičnom putu, jer nema svih dopisa savezne vlade. Pa ona i nije mnjenja, da bi joj poznavanje ovih u ovom slučaju bilo dostatno, koji je slučaj u važnim točkama drukčiji, negoli su slučajevi, na koje se američka vlada oslanja. Neka američanska vlada formulu norme zakona, o koje se je zapovjednik podmornice ogrješio. Austro-ugarska vlada iskreno žali uzde nevinih žrtava, nista manje, negoli američanska vlada.

Glavosi novinstva o američanskoj noti.

B e r l i n, 16. decembra. Mornarički vještak "Lokalanzeigera", pomorski kapetan Kühnletter, iznasa nekoje anomalije, što se nalaze u američanskoj noti obzirom na potonuća "Ancone". Prva anomalija sastoji u tome, što nota govori o podmornici, koja je imala austro-ugarsku zastavu, dok se takove brodove jednovrstno označuje kao austro-ugarske. Naposltn tvrdnje, da je podmornica ostro pucala na parobrod, koji je uslijed toga kusoa bježati, upozoruje Kühnletter na to, da prama međunarodnom pravu svaki ratni brod ima pravo, da zaustavi i prisili, ako je potreba, svaki trgovački brod, da stane. Ako brod bježi, ima ratni brod prama međunarodnom pravu pravo, ako je potreba, da ga i uništi. Radi toga je nešto neobično, što nota čini podmornice nazivlje nečovječnim i barbarским i cijelom civiliziranom svijetu hoće da to priznae kao nešto groznoga. Amerika, ili bolje Wilson, nazivlje se svijetom. Sveukupni utisak: Wilson arbiter mundi!

Opća turska ofanziva?

B e č, 16. decembra. Izvjesitelj "Tempus" javlja: Za kratko će vrijeme imati Turci pod oružjem 2 milijuna vojnika.

Čim dobiju očekivane sve njemačke i austro-ugarske teške topove započete će turska djelatnost u punoj mjeri i sljediti će opća turska ofanziva.

Beogradske pustolovine.

Gradački list donosi pismo građanok poručnika, koje je vrlo interesantno za prilike, što su bile u osvojenom Beogradu odmah, iz kako su naše i njemačke čete unišle u njega. Poručnik pripovijeda, da je njegov pionirski odio prijezla bio duže vremena u Bataniji nedaleko Zemuna, gdje im je bilo lijepo, jer su imali blizu glazbenu kapelu i dva zbora madžarskih cigana, koji su im po cijele dane i noći koncertirali. Uz to su im naravno sav dan gudili i topovi pred Beogradom tako jako, da su katkada znali u jednoj minuti da samo na najosi strani nabroje preko pedeset hitaca, a naravno da nije na srpskoj bilo nijedan bomba. Posljedice se toga tako obilnoga bombardiranja naravno vide na svakom koraku u Beogradu. Poručnik je gotovo svaki dan bio na drugom mjestu u gradu stacioniran, pa je prema tomu vidio, kako izgleda cijeli grad. Prvu je noć, veli, spavao u općoj bolnici i ljudnici na Kalimedjani, dan kasnije u privatnoj kući blizu Kalimedjana, u kojoj je našao čuk i klavir. Vidio je na Kalimedjanu dva golema ruska tvrđavna topa, koji su bili sjajno maskirani željeznim traverezama, ali su ih našli ipak našli i s nekoliko granata pogodili same njihove lafele. Po krapama od vojničkoga odijela, koje se bile krasi razvlaženih topova, vidjelo se je, da je kod njih moralo biti francuske mornarice. Dan je kasnije bili poručnik odio stacioniran u tvornicu. U odjeću za masinu namjestili konje i sveželi ih za palevo velikih tramvajskih kotača. Nekoliko je dana posljoje toga morao da vise puta noći na otoku, udaljenom 200 m od obale, s otokom da je spajao nasip. Kako je međutim voda naglo rasla, nije smio živje noćiti da spava nigdje od njegovih momaka, da ih ne zalije voda i prošetie im povratka, te su neprestano dinali ovaj spojni nasip. Nedaleko od njega imao je poručnik, da kolima prevzeze neku robu do njega, ali kako je bila glibava cesta i noć tamna, zapao je tako u blato, da je mogao tek drugi dan iz njega. Tako ga je cijelu noć kiša prala. U kući, u kojoj je stanovao, bilo je toliko miseva, da im njihovih vlastiti psi nijesu dostajali, pa su morali u gradu da rekviriraju među ostalim i jednu mačku, koja je pomogla misjeve daviti i konačno ih se toliko nadavala i najela, da je parnula od njih.

Razne vijesti.

Veliki simfonični koncert u prilog naših bjegunaca. Predsjedništvo ratnog pripomoćnog odbora posjetilo je Ekzenalnciju gospodju Chmelarž i zamolilo ju, da bi preuzela pokroviteljstvo nad simfoničnim koncertom, koji se daje u korist naših bjegunaca dne 19. o. m.

Gospodja Chmelarž izjavlja je ljubezljivo, da se sve od početka zanima za sudbinu naših bjegunaca te da je sretna, što može učestvovati u tako plemenitoj akciji.

Sinfonični koncert održati će se buduće nedjelje u gradskome kazalistu. Sudjelovati će u koncertu: 90 glazbenika mornaričkog orkestra pod vodstvom gosp. J. Voske. Pjevat će "a solo" gosp. Vily Gerstorfer, vrijedni operni pjevat, koji je dobro poznat u Puli, kao vrstan pjevat, budući je već sudjelovao u raznim koncertima, koji su bili prirodjeni u dohrotvorne svrhe.

Dalje pjevat će zbor "Cavalier Pietro Ciseviti" pod vodstvom poznatog glazbenika prof. Antona Illesberga. Rasped umjetničke večeri sadržaje: 1) tri simfonične umtovinore; 2) Wagnerov "Ulaz bogova u Wallhalla" iz opere "Itensko zlato". Dvorizakovu petu

sinfoniju: „Iz novog svijeta“, a Lisztove „Predigre“.

2) Dva komada za tenor uz pratnju orkestra: Mozartovu ariju iz opere „Čarobna frula“, Flottovu ariju iz opere „Marta“.

3) Dva zbora: „Schubertova noć“ i Richardovu „Ružu“.

Ulaznice za ovu rijetku i vanrednu predstavu prodavaju se svaki dan u kazališnoj blagajni od 10—12 pr. p. od 3—5 i pol p. p.

Cijene: lože 20 K; naslonjače u parteru 5 K; Sjedala u parteru 3-50 K; Ulaznica u sferi i u lože stoji 1-50 K; ulaznica u galeriji 0-60 K; sjedala u galeriji s ulaznikom stoji 1-50 K.

Sjednica općinskog vijeća. C. kr. tvrđavni povjerenik sazvao je za subotu dne 18. o. m. ukupno općinsko vijeće na sjednici sa sljedećim dnevnim redom: 1. Izvještaj o djelovanju aprovizacijskog povjerenstva; 2. Prijedlozi mesara o promjeni iskaznice za meso; 3. Opaskba grada Pule mlijekom; 4. Slučajni prijedlozi.

Nova vojna krajina i naseljavanje posljedne rata. Kapetan Vilim Thurner iznasa predlog, da bi se iza rata ukrisla svoja krajina i kaže: Morat ćemo povjeriti naše granice pouzanim ljudima, da ih čuvaju protiv neprijateljskih rovačenja, koja će uvijek kušati, da dobiju svoje sunarodnjake na svoju stranu. Toga radi je potrebno, da se ondje nasele vjerne, patriotske obitelji: no ove nalazimo samo u našim valjanim, ratobornim podčastnicima i vojnicima. Pogranična straža mogla bi biti ujedno i carinarska straža. Mnogi bi invalidi mogli dobiti na granici službu i življenje, te bi nam odgojili generaciju najboljih i najvjernijih podanika. Ta bi bolje čuvala naše granice, nego li sve ine preskupe vojničke mjere. Ratoborni duh, zakvalnost invalida i hrabri im pomladak branio bi domovinu do posljednjega daha.

Država bi im dala vlastito zemljište i obitavalište.

Kapetan Thurner dovršuje: „Stvorite na granicama domove ondje, gdje će se nakon skopijenog mira protezati zadnji streljaci jarc! Pustite žične zapreke, neka stoji kao sada! Grozdeni im bedem i pogranična straža branit će nas od svih mogućih pokušaja neprijateljskog namještanja“.

Akademikarima i dobrotnicima na znanje. U danima najveće potrebe otvorilo se opeta hrč. ak. potporno društvo, jedina pomoć siromašnih sveučilišnih građana. Ono okuplja oko sebe i brine se za materijalno stanje svojih kolega bez stranačke pristranosti. Sveto i rodoljubno je načelo potp. društva. Da se siromašnoj inteligenciji pomogne u njihovim naukama. Današnje stanje i silna skupoca dovela je u neugodan položaj mnogog bijednog djaka.

S toga se društvo obraća na rodoljube i korporacije, da doprinesu svoj obol za tako plemenitu ustanovu.

Mnogi bivši članovi društva sjetit će se društva i pomoći što su i sami od njega dobivali. Odužiti će mu se i steći si najljepšu hvalu.

Gorica pod zemljom.

Mađjarski ratni dopisnik piše „Az Estu“ sljedeći dopis: Ponovno sam se prošetao Goricom. Od trideset hiljada ljudi, koji su prije nastavali Goricu, imade sada ovdje jedva nekoliko stotina ljudi. Ali sad sam Goricu našao“ sasvim drugoacijati. Ljudi su se opet pojavili. Svaki dan šalju nam Talijani nove granate, a ipak svaki dan dolaze ljudi opet natrag u grad. A ovi se ljudi, ne nastavljaju u gradu u njihovim prijašnjim stanovima, nego su se nastanili u podzemlju. Sada se može reći, da čitava Gorica stanuje pod zemljom. Tako su Goričani stvorili posve novu Goricu. Upravu je nevjerojatno, kako je čovjek žilav i što sve može podnijeti. Svako jutro budi ih rika topova. Ovi ljudi, koji se vraćaju sastojte najviše od radnika ili službeničkih pazukava, radničkih težakata itd. Upravu žive kao stari kršćani, koji su se sakrivali u katakombama. I način života je posve sličan tadanjem životu. Spajala im međusobno primivativ komunikam. Svi su uvijek u pivnima. Samo kadikad pojavi se gdjegd na ulici koja žena u rupcu, koja se usudjuje svojom glavom izaći da donese jela. Ali ne samo da su ovi siromašni ljudi u Gorici pod zemljom. I službena je Gorica pod zemljom. Javna se uprava povukla u pivnice. Kad čovjek stupi u tu pivnicu, spotakne se svaki čas o kakav pisaci stol ili slannjaču. Tu je-

Zadnje vijesti.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 16. decembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

U području riječne Korin zuzila je vojska nadvojvode Josipa Ferdinanda ruskog nastaj. Juzzapadno Olike spustio se je, prisiljen, neprijateljski letio, te smo ga zarobili. Jedno naših jata zrakoplova obložilo je bombama željezničku stanicu Antenovka, koja leži na pruzi Miedvičiče-Sarni, te kolodvor Klevan. Akcija je imala uspjeha. Kod Klevana je buknuo požar. Sva su se ljetala povratila neosteteena usprkos žestokoj palbi.

Talijansko bojište.

Na tirolskoj i soskoj fronti bile su pojedine topničke borbe. U kotlini Bovca nase su čete iznadenom navalom zaposjele talijansku prednju poziciju.

Srpsko bojište.

Nase su čete odbacile jučer neprijatelja i jugoistočno Glibeca u klanac Tare. Druge austro-ugarske kolone priborile su si uz žestoke borbe visine neposredno sjeverno Bijelopolja i kraj na pado tu između Rozeja i Berana. Zapadno Ipeka protivnik je započeo uzmak prema Plavu i Gusinju. Broj jučer objavljenih zarobljenika povisio se na 900 momaka.

Zanjenik poglavice generalnog slozera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 16. decembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Zapadno bojište.

Živahne topničke borbe i neumorna djelatnost letionca na već-m dijelu fronte.

Istočno bojište.

Ruska odjeljena, koja su sjeverno Dri-svjatskog jezera prodrla do u nasu poziciju bila su odbacena protunavalom. U okolini uske Berazine skrio se neprija-teljski nastaj. Kod Berestianija izjalovila se neprijateljska navalna.

Balkansko bojište.

Borbe u sjevernoj Crnoj Gori uspjeseo se nastavljaju. Austro-ugarske čete stoje blizu pred Bijelopoljem.

Vrhovna vojna uprava

Bugarski ratni izvještaj.

Sofija, 14. decembra. (D. u.) Službeno se javlja:

Englezi i Francuzi bačeni su na grčko područje. Nase su čete nalaze na grekoj granici nakon što su za sada obustavile progaranje neprijatelja. Na cijeloj fronti vlada mir. Zarobili smo 1234 momaka i zaplijenili 14 topova, 68 voza za municiju i drugog ratnog materijala.

Odsada unaprijed će generalni stožer samo onda objavljivati izvještaje, ako bude važnih operacija.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 16. decembra. (D. u.) Glavni stan javlja:

Dio kuća Kutu-el-Amare, što se nalaze na desnoj obali Tigri-a zauzeli smo na juris dne 13. decembra. Od dviju

neprijateljskih monitora, koji su htjeli bježati prama istoku, bio je jedan poto-pijen od naseg topništva. Na dardanel-skoj fronti u glavnom borba bomba torpeda.

Maršal French odstupio.

London, 16. decembra (D. u.) Ratni uređ javlja, da je sir Douglas Haig imenovan nasljednikom maršala Frencha kao zapovjednikom u Francuskoj i Flandriji. French je bio dignut sa svojevojnjestu na vlastitu molbu, te bje imenovan zapovjedajućim maršalom četa Zdruzene kraljevine. Kralj je podijelio Frenchu čast visonta.

Slobodni prolaz njemačkih atašejah.

Washington, 16. decembra (D. u.) Engleski je poklisar opunovlasten, da dade njemačkim atašejima, Boyedu i Pappenu, bezuvjetno slobodni prolaz.

Aforizmi.

Riječ je, da „zub vremena troši“; no ima i „umjetnih zubi vremena“, koji se umeuu, kad treba što sagraditi.

Mnogo puta leži ozbilnost prema drugom u tome, što se čovjek na drugoga uopee ne obazire.

Ako čovjek i ima „krov nad glavom“ još ne može reći, da je „pod krovom“ doklegod taj krov ne ide s njim.

Podupirajte Družbu!

POLITEAMA CISCUTTI

U nedjelju, dne 19. prosinca u 5 sati popodne,

sinfonički koncert

u korist

NAŠIH BJEGUNACA

dan radi, a tamo blagajnik na slami spava. Odmah kraj njega je općinska uprava, telefon, pisaci stol, uz to umivaonik, slannjača, pisaci stroj i gospodjica, koja na njemu piše. Kraj njih odmah je i kuhinja, jer oni moraju i da jedu i da piju. Uza sve to nijesu gospoda od uprave u Gorici izgubila svoj humor. Kad sam pitao za jednu upravnu zgradu, odgovorio mi je upravni činovnik: „Ona je izgorila, ali ovi u pivnici imademo već drugu.“

Gorica sada neprestano bombardiraju Talijani. Svake noći padne na grad do stotinu teskih granata. Nijedna kuća nije cijela. Nijedna crkva nema prozora i nije ostala neosteteena. Na općinsku zgradu padala je granata za granatom i nijesam našao ni jedne cijele sobe. Šofa policije bacio je tlak zraka od granate izkreveta. Kad prodje čovjek ulicama vidi na sve strane same ruševine, razderane telefon-e i hrzovajne žice, a otkad su talijansko granate razrusile planaru, nema grad uopeće svjetla. Dvanaest sati vlada nač gradom potpuna tama. Samo sa Podgore kadikad sablasno rasvijetljuje noć po koja raketa.

Dok sam boravio u gradu, pale su na Goricu samo četiri granate. Grad je pokrila magla, da se nije vidjelo ni preta pred nosom, pa su zato Talijani obustavili ratu. Po ulicama iskopale su granate duboke jame. Samo je jedna polovica kavane ostala u toliko cijela, da se

može onamo doći, da popiješ kavu i pročitaš novine, ako se ne nadaš granati, i jedna četvrtina nekakve gostione, gdje se može nešto jesti, inače je sve razruseno.

U Gorici je mnogo ljudi umrlo, a njih ne okružuje ni aureola slave. Nitko ne zna, koliko je bilo mrtvih. Niti oblast ne zna točno dati podatke, jer je statistički uređ razrusila granata. Pribicje su se morale naglo isprazniti. Ubojbe i sada neprestano bombardiraju. Prema sadanjim podacima u gradskoj kući bilo je kod penovnog bombardiranja grada: 100 mrtvih, 200 tesko ranjenih, a 100 lako ranjenih. Kako se vidi, Talijani su poželi vrlo laku pobjedu nad golurčkim stanovništvom, ženama i djecom u Gorici. Dok međutim pred Goricom na pravom bojištu ne mogu nigdje pobjediti. Ovdje njihove herbe vode samo politički motivi.

Talijansko su zarobljenici kod preslušavanja izjavili, da je Italija htjela zauzeti Goricu do otvorenja talijanske komore, pa su borbe kod poričkog uprista zvali samo „komorska bitka“. Jedan časnik pričao je, da su Talijani neprestano navaljivali na Podgoru, ali dakako sasvim uzalud, a kasnije navali su mnogo više na Osavljivo. Tamo provadjaju Talijani dnevne po šest jurisa. Međutim neprestano čitavu okolicu obasipaju granatama i šrapnelima. Talijani bi htjeli na svaki način prodrijeti između dviju visočina na

Sv. Florijanu. Na nekim im je mjestima i uspjelo malo prodrijeti, ali tek častimice jer su ih naše protunavale uvijek bačile natrag. Slika se rata danonice opetuje. Talijani napadaju, osvoje jedan sanac noću napademo ih mi i opet im sanac otujemo. Sutradan oni napadaju. Pjesništvo mora ovdje da se strahovito bori. Tu treba jako sree i jakke živce. Izdržati dva dana u orkanskoj vatri talijansko već znači najveću ljubku žilavost. Zapojedništvo se za vrijeme odmora upravarskočno brine za ove vojnike, što i može učiniti, jer organizacija živeza vanredno radi. Kod mostovnog uprista u Gorici u prvom redu brane uprista Dalmatine. To su mirni, odvažni i žilavi ljudi. N bore se i gradski ljudi na tom mjestu koji nijesu tako jaki i snažni kao Dalmatinci, ali svoje mjesto ispunjuju svojom inteligencijom i sjajnim moralom.

Obrana je na ovom upristu vanredno te je još organizirana od pukovnika Kornera. Pjesništvo i topništvo upravo precizno rade. Isto tako i pioniri, koji s stavljaju svoj život na kocku. Radnja aeroplana ne može se dosta povahiti. Ne samo da točno izvidežu svaku kretneprijatelja, već i za vrijeme borbe pržaju vojsci neprocjenjivih usluga. Toč razabrilo sto se događa na neprijateljskoj strani. Talijani uzalud nastoje provocirati kakvu pobjedu.